

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ 7 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2020
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ**

A1.

Ο Κ. Τσιρόπουλος περιγράφει την αξία, της ορθά εννοούμενης ευαισθησίας. Ειδικότερα, τη θεωρεί εφόδιο του αληθινού ανθρώπου, που τον βοηθά όχι απλά να γρηγορεί, αλλά και να καταγράφει -όπως και να επανεκπέμπει- όλους τους παλμούς που τον δονούν. Ο ευαίσθητος άνθρωπος εμπνέεται από κάθε ερέθισμα της ζωής, αφού το εκλαμβάνει σαν αφορμή για ουσιαστικότερη σύνδεση με τους συνανθρώπους του. Σήμερα, ωστόσο, οι πιο πολλοί έχουν γίνει ρηχοί, νευρωσικοί, σκληρόκαρδοι και ανερμάτιστοι. Κι όσοι, πάλι, είναι ευαίσθητοι, δε διαθέτουν την απαραίτητη «πυγμή», ώστε να συμβάλλουν στην πθική και αξιακή κοινωνική ανέλιξη ή να αντισταθούν αποτελεσματικά στη μαζική προπαγάνδα και ετεροκατεύθυνση που τους ασκείται.

B1.

Στη σύγχρονη πραγματικότητα, ένας αρκετά μεγάλος αριθμός ανθρώπων είναι ταπεινοί και ευαίσθητοι, ρεαλιστές και υπεύθυνοι. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι κατορθώνουν να διατηρούν τα ανακλαστικά τους υγιή και να αξιοποιούν γόνιμα κάθε ερέθισμα που δέχονται από τον περίγυρό τους. Αντιλαμβάνονται, έτσι, όλο το μεγαλείο και τις ατέλειες της ανθρώπινης ψυχής, οπότε πολύ δύσκολα κόβουν τους συνδέσμους που τους ενώνουν με τους γύρω τους και, ακόμη δυσκολότερα, συμβιβάζονται απέναντι στα φαινόμενα εξανδραποδισμού ή μαζικής χειραγώγησης που υφίστανται.

B2. a.

- Μεταφορά: «Ο κόσμος...ώρας...»
- Ειρωνεία: «...νευρόσπαστα ομοιογενή...ενδιαφέροντα [...].»

β.

Η τελευταία παράγραφος του κειμένου διατυπώνει την πρόταση – αίτημα του συγγραφέα για εύρεση ευαισθητων ανθρώπων, που να έχουν κάποια συγκεκριμένα χαρακτηριστικά («Εκείνους που...αντίδρασή της»). Κι όλα αυτά, αφού πρώτα, στο κύριο θέμα, είχε με σαφήνεια ξεκαθαριστεί πόσο σημαντικό εφόδιο είναι για τον άνθρωπο η ευαισθησία, πόσα οφέλη τού προσπορίζει, καθώς και πόσο έχουν «μεταλλαχθεί» σήμερα οι άνθρωποι ή πόσο, τέλος πάντων, έχει αλλοιωθεί η κράση τους, σε βαθμό που να έχουν γίνει φερέφωνα τού ενός και του άλλου επιτήδειου προπαγανδιστή ή δημεγέρτη.

Προβάλλοντας, έτσι, το αίτημα για εύρεση ευαισθητων ανθρώπων, ο συντάκτης θέτει ως αναγκαιότητα και απώτερο στόχο την όσο το δυνατόν πιο άμεση ενεργοποίηση των πλατιών μαζών, προκειμένου να σταματήσει γρήγορα η απευαισθητοποίηση των ανθρώπων και να δημιουργηθεί ένας κοινωνικός πόλος που θα ορθώσει αντίσταση στην απάθεια και την παραίτηση που παρουσιάζουν οι περισσότεροι συμπολίτες μας. Μάλιστα, εκφράζει τη βεβαιότητα ότι, αν οι άνθρωποι ευαισθητοποιηθούν εκ νέου και βρουν τον χαμένο δυναμισμό τους, «Η ζωή θ' ανθίσει...προς τον ουρανό,...»).

B3.

επίπεδη: ομοιόμορφη (ευκολοδιάβατη, ομαλή)

προβάλλεται : παρουσιάζεται

βλέπεις: αντιλαμβάνεσαι (ανιχνεύεις, κοιτάζεις)

καιρούς: εποχές (περιόδους, περιστάσεις)

πλεονάζει: περισσεύει

B4. a.

1. Η σύνταξη είναι ενεργητική. Στην παθητική σύνταξη γίνεται ως εξής: «...όταν διατηρούνται ακέραια και ατραυμάτιστα τα πνευματικά του αντανακλαστικά».

2. Η σύνταξη είναι παθητική. Στην ενεργητική σύνταξη γίνεται ως εξής:

«... έτοιμος να τον δονήσουν οι ερεθισμοί ...»

β.

1. **Με την παθητική σύνταξη**, τονίζεται η ενέργεια του υποκειμένου (ή το γεγονός/ αποτέλεσμα της ενέργειας). Επίσης, το ύφος γίνεται πιο επίσημο και σοβαρό, πιο απρόσωπο και αντικειμενικό (αφού δίνεται μεγαλύτερο βάρος και έμφαση στην ενέργεια, δηλ. στο τι έγινε, στο συμβάν), αλλά και πιο πολύπλοκο. Τέλος, με την παθητική σύνταξη, ο λόγος γίνεται συντομότερος και περιεκτικότερος.
2. **Με την ενεργητική σύνταξη**, τονίζεται το υποκείμενο που ενεργεί. Επίσης, το νόημα γίνεται πιο σαφές και το ύφος πιο απλό, ζωηρό, άμεσο, παραστατικό και ζωντανό.

Γ1.

Κειμενικός Τύπος: Αποδεικτικό δοκίμιο

Πομπός: μαθητής

Δέκτης: ο καθηγητής της Νεοελληνικής Γλώσσας, ενδεχομένως και οι συμμαθητές μας

Περίσταση επικοινωνίας (αφορμή): τα πάσις φύσεως φαινόμενα απευαισθητοποίησης του ανθρώπου που εντοπίζουμε γύρω μας

Ζητούμενα:

- α. Η όσο το δυνατόν πιο συγκεκριμένη αναφορά μας στα φαινόμενα αυτά
- β. Οι ενέργειες με τις οποίες ένας νέος άνθρωπος μπορεί να εκδηλώσει έμπρακτα την κοινωνική του ευαισθησία.

Τίτλος:

Ευαισθησία: μια αξία στα...αζήτητα

A' Ζητούμενο

a. Ποια φαινόμενα επιβεβαιώνουν την έλλειψη ευαισθησίας του ανθρώπου στις μέρες μας:

- Η βία και η αυξημένη εγκληματικότητα, όπως, φυσικά, και τα υπόλοιπα φαινόμενα κοινωνικής παθογένειας (στροφή στους τεχνητούς παραδείσους, δηλαδή τα ναρκωτικά, τον αλκοολισμό κ.λπ.)
- Η παραβίαση των ανθρώπινων δικαιωμάτων και η καταστρατήγηση των ατομικών και κοινωνικών ελευθεριών
- Ο σκληρός ανταγωνισμός στις σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων και ο κοινωνικός δαρβινισμός (=κανιβαλισμός) που εκδηλώνεται μεταξύ τους
- Οι πάσις φύσεως κοινωνικές ανισότητες, που οξύνουν τα ήδη διαταραγμένα πνεύματα και μεγεθύνουν την ανθρώπινη δυστυχία
- Η αδιαφορία πολλών χιλιάδων συμπολιτών μας να αναμειχθούν ενεργά στα κοινά ή να αναλάβουν εθελοντική δράση. Κι αν, τελικά, το κάνουν, υποκινούνται περισσότερο από ένα πνεύμα ωφελιμισμού και χρησιμοθηρίας
- Η χρήση των τεχνολογικών εφευρέσεων χωρίς μέτρο και χωρίς ανθρωποκεντρικό προσανατολισμό
- Η αλλοτρίωση από τον εαυτό μας, από τον συνάνθρωπο, από την εργασία μας και από το φυσικό περιβάλλον
- Η γαλούχηση μονοδιάστατων και ευεπίφορων στις ξένες επιρροές προσωπικοτήτων, που δε διαθέτουν ευαισθησίες απέναντι στις ανθρωπιστικές αξίες και παρεκτρέπονται διαρκώς
- Οι πόλεμοι, η οικονομική ύφεση, ο ολοένα και διογκούμενος ρατσισμός, οι κοινωνικοί αποκλεισμοί κ.λπ.

B' Ζητούμενο

β. Με ποιες ενέργειες μπορεί ένας νέος άνθρωπος να εκδηλώσει έμπρακτα την κοινωνική του ευαισθησία;

- Με την αγωνιστική του διάθεση και τον αξιοσημείωτο ζήλο του να προασπίσει τα κατ' εξακολούθηση καταστρατηγημένα δικαιώματά του
- Με την ανιδιοτελή βούθεια που μπορεί να προσφέρει σε ευπαθή άτομα ή κοινωνικές ομάδες (ηλικιωμένοι, ΑΜΕΑ, ναρκομανείς κ.α.), προωθώντας τα δικαιώματά τους για τη βελτίωση των συνθηκών της ζωής τους
- Παρέχοντας έμπρακτη στήριξη στους χειμαζόμενους από πολέμους, ασθένειες, φυσικές καταστροφές, οικολογική υποβάθμιση κ.λπ.
- Αναλαμβάνοντας σαφείς πολιτικές δράσεις και δραστηριοποιούμενοι μέσα από συλλόγους, νεολαίες κομμάτων, περιβαλλοντικές οργανώσεις, πολιτιστικά σωματεία κ.λπ.
- Αποτρέποντας ή αναχαιτίζοντας φαινόμενα εκμετάλλευσης της ανθρώπινης ύπαρξης, μέσα από την ανάληψη ακτιβιστικών δράσεων ή τη συγγραφή άρθρων με σκοπό τη δημοσιοποίηση σχετικών καταγγελιών κ.α.

Επιμέλεια: Σκιαδαρέσος Χρήστος